

Stappen

meldcode grensoverschrijdend gedrag in de sport

voor de (sport)psycholoog

1

Signalen in kaart brengen

Dossiervorming en verslaglegging van de situatie.

2

Overleg met collega's

En raadpleeg, indien nodig, Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN).

3

Spreek met de cliënt

Uiten van zorg, informeren (indien van toepassing) over meldplicht en overleg over geheimhouding en de vertrouwensrelatie.

4

Wegen van grensoverschrijdend gedrag

Is er op basis van de afwegingskaders voor jou de urgentie om een melding te maken? Afwegingskaders: ernst van het gedrag, wens van de sporter, leeftijd van de sporter, frequentie van het gedrag, teamgenoten.

5

Beslissen

1. Is melden noodzakelijk?
2. Wie, wat, waar en hoe doe ik melding?
3. Ben ik in staat passende hulp te bieden of kan ik doorverwijzen?
4. Wat is een passende follow-up?

grensoverschrijdend gedrag in de sport

1 Ernst van het gedrag

Hoe ernstig is het grensoverschrijdende gedrag?

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag is het soms moeilijk om te wegen hoe ernstig dit gedrag is. Dit kan komen door, onder andere, verschillende culturele grenzen in de sport, het feit dat een grens voor een ieder anders ligt en dat gedrag anders kan worden geïnterpreteerd dan dat het is bedoeld. Je hebt het recht om nee te zeggen als het gedrag van een ander je een vervelend gevoel geeft.

Gebaseerd op **Wet Meldcode**: verwaarlozing, seksueel of psychisch geweld moet altijd gemeld worden bij een hogere instantie, bijvoorbeeld politie.

Wanneer er geen sprake is van bovengenoemd grensoverschrijdend gedrag, maar alsnog de alarmbellen bij de psycholoog gaan rinkelen voor een mogelijk onveilig sportklimaat, kan het zijn dat er een overtreding is van de **beroepscode van coaches, trainers of begeleiders**. Voorbeelden van deze gedragsregels zijn: dat de begeleider niet te veel mag mengen in het privéleven van de sporter, dat de begeleiders de sporters niet mogen discrimineren, dat de begeleiders een belangrijke pedagogische taak vervullen naast het focussen op de prestatie. In deze situatie is het belangrijk om mee te nemen dat de sporter het gedrag misschien niet als grensoverschrijdend ervaart, omdat deze dit gewend is. Echter kan het als de plicht van de sportpsycholoog gezien worden om de sporter te informeren over het onveilige sportklimaat en om ongewenst gedrag bespreekbaar te maken. Het is mogelijk een formele melding te maken bij het ISR of een informele melding bij **CVSN, vereniging of bond**.

2 Wens van de sporter

Wil de sporter zelf melding maken, of alleen gehoord worden?

Wil de sporter zelf al een formele of informele melding maken? Of wil de sporter alleen hulp ontvangen en gehoord worden? Wil de sporter het ongewenste gedrag bespreekbaar maken met de betrokken partijen, al dan niet samen met de sportpsycholoog? Wanneer de sporter zelf al een melding van het gedrag heeft gemaakt, voelt de sportpsycholoog nog de urgentie om zelf een melding te maken? Wat doe je als de sporter expliciet geen melding wil maken? Hoe breng je dat op een goede manier ter sprake gezien de vertrouwensrelatie. De hierop volgende afwegingskaders kunnen hierin richtlijnen bieden. Belangrijk: wanneer er sprake is van meldplicht, moet de hulpverlener altijd een melding maken.

grensoverschrijdend gedrag in de sport

3 Leeftijd van de sporter

Minderjarig

Wanneer de situatie een kind of jongere onder de 18 jaar betreft, kan de situatie mogelijk gewogen worden als kindermishandeling en daarom is de **meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling** van kracht.

Hoe werkt het met het informeren van de ouders? Onderstaande informatie is gebaseerd op de rechten van kinderen en jongeren in de hulpverlening.

Kinderen tot 12 jaar: verplicht de ouders te informeren over de situatie.

Jongeren van 12 tot 16 jaar: niet verplicht, wel geadviseerd de ouders te informeren over de situatie. Ouders worden betrokken bij de hulpverlening.

Jongeren vanaf 16 jaar: niet verplicht, wel geadviseerd de ouders te informeren over de situatie.

4 Frequentie van het gedrag

Eenmalig of structureel?

Heeft er eenmalig grensoverschrijdend gedrag plaatsgevonden? Belangrijk: denk ook bij eenmalig incident aan de meldplicht.

Is hier sprake van een structureel onveilig sportklimaat?

Uit de **beroepscode van coaches, trainers of begeleiders**: begeleider moet zorgen voor een omgeving en sfeer waarin de sporter zich veilig voelt. Ook de sportpsycholoog heeft zorg voor een veilige omgeving en ziet toe op de naleving van regels en normen.

5 Teamgenoten

Anderen in dezelfde situatie

Zijn er andere sporters die zich ook in een onveilige situatie bevinden, bijvoorbeeld teamgenoten? Wanneer dit het geval is, kan het maken van een melding aan te raden zijn. De timing van de melding kan soms lastig zijn, als het melden de prestatiemomenten van de sporter zelf of overige sporters zal schaden. Welzijn en gezondheid moeten altijd voorop staan boven prestatie.

Er kan altijd gekozen worden voor een informele melding bij CVS, aangezien de melding hierbij in het dossier wordt gevoegd. Waarna later wellicht een formele melding bij de politie of het ISR wordt overwogen.

is melden noodzakelijk?

1

Altijd melden bij meldplicht voor hulpverleners

In overeenstemming met de Wet van Meldcode voor hulpverleners.

Wet Meldcode: verwaarlozing, seksueel of psychisch geweld moet altijd gemeld worden bij een hogere instantie, bijvoorbeeld politie.

2

Melden bij overtreding van beroepscode van sportbegeleiders

Beroepscode voor begeleiders zoals opgesteld door NLcoach en NOC*NSF.

3

Melden als er geen passende hulp gevonden kan worden

Of wanneer de situatie onveilig blijft.

4

Wat doe ik met het 'grijze gebied' in de sport?

Zie de vijf afwegingskaders specifiek voor de sport.

Hoe werkt een afwegingskader?

Het afwegingskader biedt de professional afwegingen, die kunnen ondersteunen in het maken van een beslissing om te melden of niet. De afwegingskaders bieden geen 'ja-nee' schema. De professional zal zelf aan de hand van deze kaders een betere afweging kunnen maken en wat meer houvast in de situatie kunnen vinden.

Wie, wat, waar en hoe?

5.2

formeel en informeel melding

1

Strafrecht

Politie

Wet van Meldcode voor hulpverleners.

2

Tuchtrecht

Instituut voor Sportrechtspraak (ISR)

Wanneer er overtreding is van de beroepscode voor begeleiders zoals opgesteld door NLcoach en NOC*NSF.

3

Informeel melding

Sportvereniging/bond/Vertrouwens(contact) Persoon/bestuur/omgeving of Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN).

Informeel melding, welke partij kies je?

Een sportpsycholoog staat mogelijk in contact met de sportvereniging en heeft contact met het bestuur, in dat geval is het waarschijnlijk om een informeel melding te maken bij de betrokken partij. Indien het voor de sportpsycholoog niet mogelijk is om een melding te maken bij een overkoepelende organisatie, bijvoorbeeld vanwege gewenste anonimiteit, dan is het altijd mogelijk om een melding te maken bij Centrum Veilige Sport Nederland. Het kan als de plicht van de sportpsycholoog gezien worden om een veilig sportklimaat te waarborgen en om ongewenst gedrag bespreekbaar te maken.

Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN)

Voor de sportpsycholoog kan CVSN als een adviescentrum fungeren. De sportpsycholoog kan hier ook advies inwinnen over het maken van meldingen bij een of meer verschillende partijen. Daarnaast kan de sportpsycholoog een (anonieme) melding maken bij CVSN wanneer deze vermoedens heeft, getuige is geweest of weet heeft van grensoverschrijdend gedrag in de sport. CVSN houdt een dossier bij van de meldingen die bij hen binnen komen. Wanneer er meerdere meldingen binnenkomen over een persoon, een club of vereniging kan CVSN onderzoek aanvragen bij de politie, ISR of zullen zij zelf contact opnemen met de club of vereniging.

passende hulp of doorverwijzing

1 Ben ik in staat passende hulp te bieden?

Is de hulpverlener voldoende deskundig en bekwaam om te handelen naar de onveilige situatie of de vermoedens daarvan?

De sportpsycholoog kan mogelijk zelf passende hulp bieden wanneer deze hiertoe is opgeleid en zich bekwaam voelt in de begeleiding en behandeling van trauma van grensoverschrijdend gedag.

2 Ben ik in staat passende hulp te organiseren?

Kan ik de cliënt doorverwijzen naar een andere professional voor passende hulp?

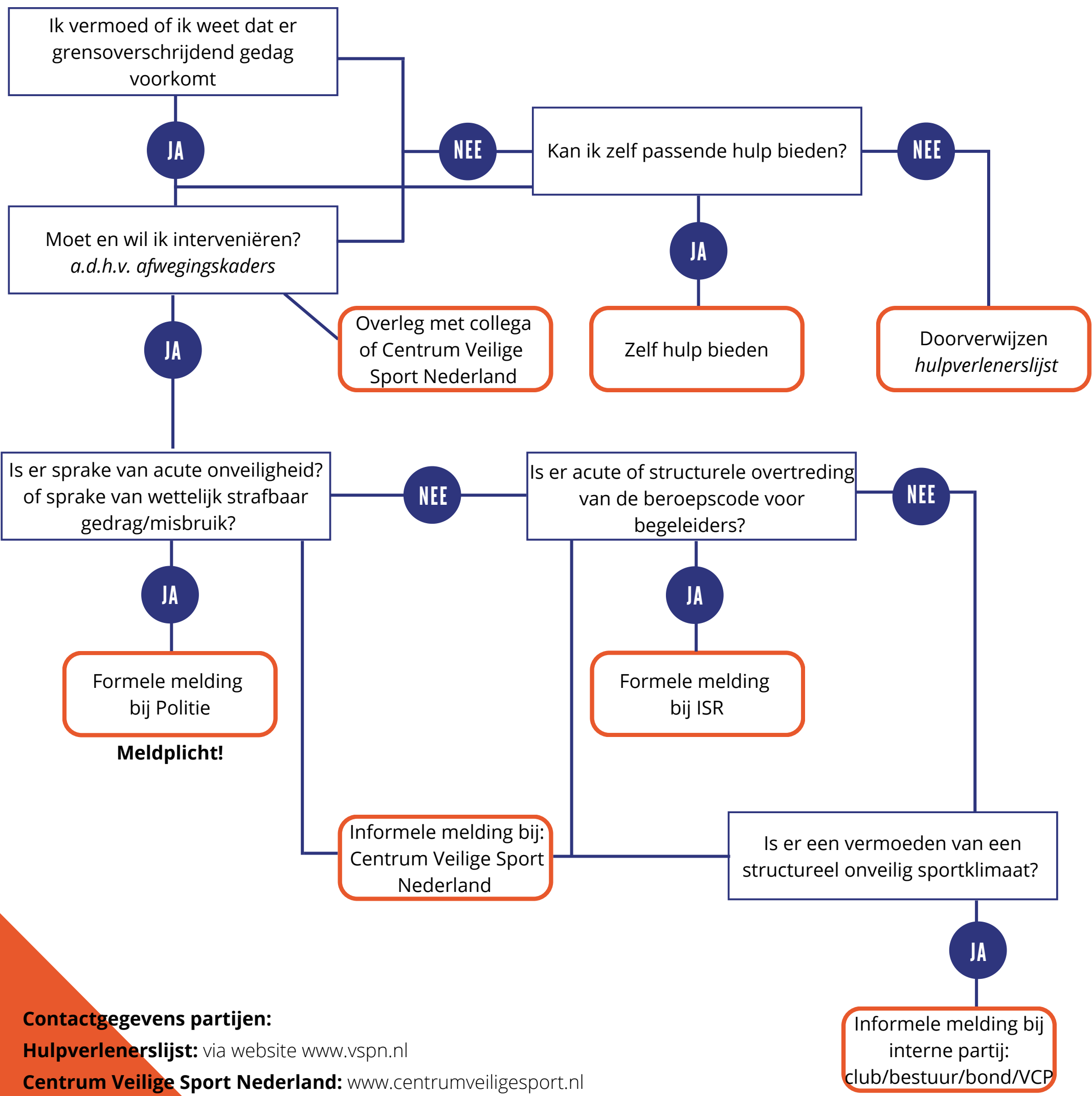
De sportpsycholoog kan zich ook niet bekwaam voelen in deze behandeling dan is het raadzaam om dit te erkennen en door te verwijzen naar een andere hulpverlener.

Mogelijk wordt er hulpverlening aangeboden bij overkoepelende bonden of bij de vereniging zelf. Hierbij kan de afweging gemaakt worden of de cliënt gebaat is bij onafhankelijke hulp.

Er is een lijst opgesteld met sportpsychologen, die zijn toegerust om sporters (en hun omgeving) vanuit een onafhankelijke positie te kunnen begeleiden en te kunnen behandelen rondom de traumatische gevolgen van grensoverschrijdend gedrag. Mogelijk is de sporter gebaat bij groepsbehandeling, voor meer informatie over de groepsgesprekken 'Spreken is Goud!'. Raadpleeg voor de lijst en de 'Spreken is Goud!'-groepen de website van de Vereniging voor Sport Psychologie in Nederland: www.vspn.nl.

Andere relevante hulporganisaties zijn te vinden via de website van Centrum Veilige Sport Nederland: <https://centrumveiligesport.nl/voor-en-over-professionals/hulpverlening>

welke stappen zet ik als sportpsycholoog?

Contactgegevens partijen:
Hulpverlenerslijst: via website www.vspn.nl
Centrum Veilige Sport Nederland: www.centrumveiligesport.nl
Politie: in nood 112, geen nood 0900 - 8844
ISR: www.isr.nl